

2009-12-23

ICS: 93.080.30

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΗ**

**HELLENIC TECHNICAL
SPECIFICATION**

Αφαίρεση υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης

Removal of existing pavement markings

Κλάση τιμολόγησης: 4

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

Πρόλογος

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00 «**Αφαίρεση υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης**» βασίζεται στην Προσωρινή Εθνική Τεχνική Προδιαγραφή (ΠΕΤΕΠ) που συντάχθηκε από το Ινστιτούτο Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ) υπό την εποπτεία της 2^{ης} Ομάδας Διοίκησης Έργου (2^η ΟΔΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ΥΠΕΧΩΔΕ).

Την επεξεργασία και την έκδοση της παρούσας Ελληνικής Τεχνικής Προδιαγραφής ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00, ανέλαβε η Ειδική Ομάδα Έργου ΕΟΕ Ε της ΕΛΟΤ ΤΕ 99 «Προδιαγραφές τεχνικών έργων», την γραμματεία της οποίας έχει η Διεύθυνση Τυποποίησης του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

Το κείμενο της παρούσας Ελληνικής Τεχνικής Προδιαγραφής ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00 εγκρίθηκε την 23^η Δεκεμβρίου 2009 από την ΕΛΟΤ ΤΕ 99 σύμφωνα με τον κανονισμό σύνταξης και έκδοσης Ελληνικών Προτύπων και Προδιαγραφών.

© ΕΛΟΤ 2009

Όλα τα δικαιώματα έχουν κατοχυρωθεί. Εκτός αν καθορίζεται διαφορετικά, κανένα μέρος αυτού του Προτύπου δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί ή χρησιμοποιηθεί σε οποιαδήποτε μορφή ή με οποιοδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό ή μηχανικό, περιλαμβανομένων φωτοαντιγραφίσις και μικροφίλμ, δίχως γραπτή άδεια από τον εκδότη.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ Α.Ε.
Αχαρνών 313, 111 45 Αθήνα

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
1 Αντικείμενο	5
2 Τυποποιητικές παραπομπές.....	5
3 Όροι και ορισμοί	5
4 Απαιτήσεις.....	6
4.1 Ενσωματούμενα υλικά	6
4.2 Γενικές απαιτήσεις.....	6
5 Μεθοδολογία εκτέλεσης εργασιών	7
5.1 Αφαίρεση διαγράμμισης	7
5.2 Αφαίρεση ανακλαστήρων οδοστρώματος.....	9
6 Κριτήρια αποδοχής περαιωμένης εργασίας	9
7 Όροι υγείας – ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος.....	9
8 Τρόπος επιμέτρησης.....	10
Βιβλιογραφία.....	11

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

© ΕΛΟΤ

Εισαγωγή

Η παρούσα Ελληνική Τεχνική Προδιαγραφή εντάσσεται στη σειρά των Π.Ε.Τ.Π. που έχουν προετοιμασθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΙΟΚ και οι οποίες πρόκειται να εφαρμοστούν στην κατασκευή των δημοσίων τεχνικών έργων στην χώρα, με σκοπό την παραγωγή έργων άριτων και ικανών να ανταποκριθούν και να ικανοποιήσουν τις ανάγκες που υπέδειξαν την κατασκευή τους και να αποβούν επωφελή για το κοινωνικό σύνολο.

Ο ΕΛΟΤ ανέλαβε την υποχρέωση να επεξεργασθεί και να εκδώσει τις Π.Ε.Τ.Π. ως Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΛΟΤ ΤΠ - ΕΤΕΠ) σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον Κανονισμό σύνταξης και έκδοσης Ελληνικών Προτύπων και Προδιαγραφών και στον Κανονισμό σύστασης και λειτουργίας Τεχνικών Οργάνων Τυποποίησης.

Αφαίρεση υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης

1 Αντικείμενο

Η παρούσα Προδιαγραφή αφορά στις απαιτήσεις για την αφαίρεση υφιστάμενης προσωρινής ή μόνιμης οριζόντιας σήμανσης οδοστρώματος, περιλαμβανομένων και των ανακλαστήρων οδοστρώματος («μάτια γάτας»).

Οι εργασίες αυτές εκτελούνται όταν προβλέπεται η κατάργηση υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης προκειμένου να εφαρμοσθεί νέα για την υλοποίηση διαφορετικών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων.

2 Τυποποιητικές παραπομπές

Η παρούσα Προδιαγραφή ενσωματώνει, μέσω παραπομπών, προβλέψεις άλλων δημοσιεύσεων, χρονολογημένων ή μη. Οι παραπομπές αυτές αναφέρονται στα αντίστοιχα σημεία του κειμένου και κατάλογος των δημοσιεύσεων αυτών παρουσιάζεται στη συνέχεια. Προκειμένου περί παραπομπών σε χρονολογημένες δημοσιεύσεις, τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις αυτών θα έχουν εφαρμογή στην παρούσα παρόν όταν θα ενσωματωθούν σε αυτή, με τροποποίηση ή αναθεώρησή της. Όσον αφορά τις παραπομπές σε μη χρονολογημένες δημοσιεύσεις ισχύει η τελευταία έκδοσή τους.

ΕΛΟΤ EN 1824	Road marking materials - Road Trials - - Υλικά οριζόντιας σήμανσης οδών - Δοκιμές πεδίου εφαρμογής
ΕΛΟΤ EN 863	Protective clothing - Mechanical properties - Test method: Puncture resistance - Προστατευτική ενδυμασία. Μηχανικές ιδιότητες - Μέθοδος δοκιμής : Αντοχή σε διάτρηση
ΕΛΟΤ EN 388	Protective gloves against mechanical risks -- Γάντια προστασίας έναντι μηχανικών κινδύνων.
ΕΛΟΤ EN 397	Industrial safety helmets - Βιομηχανικά κράνη ασφαλείας.
ΕΛΟΤ EN ISO 20345	Personal protective equipment - Safety footwear -- Μέσα ατομικής προστασίας - Υποδήματα τύπου ασφαλείας
ΕΛΟΤ EN 165	Personal eye-protection - Vocabulary -- Μέσα ατομικής προστασίας ματιών - Λεξιλόγιο

3 Όροι και ορισμοί

Στην παρούσα Προδιαγραφή δεν χρησιμοποιούνται ιδιαίτεροι όροι και ορισμοί.

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

© ΕΛΟΤ

4 Απαιτήσεις

4.1 Ενσωματούμενα υλικά

Τα προς ενσωμάτωση στο έργο υλικά θα εκφορτώνονται στο Εργοτάξιο μετά προσοχής, για την αποφυγή φθορών, στρεβλώσεων κλπ. ζημιών, και θα αποθηκεύονται σε προστατευμένο χώρο απόθεσης ώστε να εξασφαλίζονται τα υλικά έναντι παραμορφώσεων και ρύπανσης.

Η αφαίρεση της οριζόντιας σήμανσης μπορεί να γίνει με μεθόδους οι οποίες υλοποιούνται με ή χωρίς τη χρήση υλικών.

Για εφαρμοζόμενες μεθόδους με προσθήκη υλικών, η εργασία εκτελείται με χρήση ενός από τα ακόλουθα υλικά:

α. Υλικά κάλυψης:

- Χρώματα υδατικών ή οργανικών διαλυτών.
- Ασφαλτικό διάλυμα.
- Θερμοπλαστικά υλικά ελεύθερα σταθεροποιητών, υαλώδους βάσης.
- Ψυχροπλαστικά υλικά, αποτελούμενα από μεθυλο-μετακρυλικές ρητίνες και αδρανή έκδοχα.
- Αυτοκόλλητη ταινία μαύρου χρώματος, ειδική για τον σκοπό αυτό.
- Άμμος μεγέθους κόκκου <1 mm για επίταση των υλικών επικάλυψης.

β. Εκτοξευόμενα υλικά με μέγεθος καθοριζόμενο από τη συσκευή εκτόξευσης:

- Άμμος.
- Σκωρία χαλκού.
- Μεταλλικά σφαιρίδια.

γ. Χημικοί διαλύτες:

- Βάση διπτανθρακικού νατρίου (σόδας).
- Οργανικοί διαλύτες ελεύθεροι αλκαλίων και χλωριόντων.
- Βάση μεθυλενοχλωριδίου.

4.2 Γενικές απαιτήσεις

Τουλάχιστον 10 ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών αφαίρεσης της υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης, ο Ανάδοχος θα υποβάλει στην Υπηρεσία προς έγκριση έκθεση επί της μεθοδολογίας που προτίθεται να εφαρμόσει, καθώς και επί των μέτρων προστασίας του προσωπικού, κατά τη διάρκεια των εργασιών.

Στις περιπτώσεις εκτέλεσης των εργασιών με ταυτόχρονη κυκλοφορία οχημάτων, απαιτείται εφαρμογή προσωρινών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων με διάταξη μέσω προσωρινής κατακόρυφης σήμανσης (πινακίδες, ανακλαστικοί κώνοι, αναλάμποντες φανοί κλπ.). Θα εφαρμόζονται οι κυκλοφοριακές διατάξεις που περιγράφονται στις Οδηγίες – Προδιαγραφές ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ του ΥΠΕΧΩΔΕ (βλέπε Βιβλιογραφία της παρούσας), ώστε να καθοδηγείται η κυκλοφορία των οχημάτων, καθώς και οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ΚΟΚ) (βλέπε Βιβλιογραφία της παρούσας).

Τα κριτήρια αποδοχής των μεθόδων και των μέσων εκτέλεσης της εργασίας είναι:

- α. Η μη διατήρηση επί του οδοστρώματος μονίμων ιχνών ή ειδώλων μετά την αφαίρεση της υφιστάμενης σήμανσης.
- β. Η προστασία από φθορά της επιφάνειας του μονίμου οδοστρώματος.
- γ. Η ελαχιστοποίηση της όχλησης αλλά και η ασφάλεια της κυκλοφορίας των πεζών και των οχημάτων από τα χρησιμοποιούμενα μέσα και ιδιαίτερα από επιβλαβή στην υγεία υλικά.

Σε κάθε περίπτωση, το οδόστρωμα θα καθαρίζεται με απομάκρυνση και απόρριψη των πάσης φύσεως προϊόντων που θα προκύψουν κατά την αφαίρεση της σήμανσης καθώς και των πλεοναζόντων υλικών από αυτά που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτέλεση των εργασιών σε εγκρινόμενη από την Υπηρεσία και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος.

Η αφαίρεση σήμανσης με βέλη, γράμματα ή σύμβολα θα γίνεται με εφαρμογή της μεθόδου σε ορθογωνική επιφάνεια που θα περικλείει την αφαιρούμενη σήμανση ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος δημιουργίας ειδώλων, τα οποία μπορεί να παραπλανούν του οδηγούς.

Οι εργασίες θα εκτελούνται από εξειδικευμένο προσωπικό με λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων προστασίας κατά περίπτωση.

5 Μεθοδολογία εκτέλεσης εργασιών

5.1 Αφαίρεση διαγράμμισης

Για την αφαίρεση διαγράμμισης οδοστρώματος επιτρέπεται να εφαρμόζεται ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες μια από τις ακόλουθες μεθόδους, με τη σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας.

5.1.1 Κάλυψη

- α. Επικάλυψη με βαφή μαύρου χρώματος.

Εφαρμόζεται στην περίπτωση ασφαλικών οδοστρωμάτων και εφόσον η ανάγκη της κάλυψης περιορίζεται μέχρι 5 ημέρες, ανάλογα και με τον κυκλοφοριακό φόρτο.

Η επικάλυψη της υφιστάμενης οριζόντιας σήμανσης, πραγματοποιείται με χρώματα υδατικών ή οργανικών διαλυτών, εφαρμοζόμενα με πινέλο, ρολό ή ψεκασμό. Μετά από την εργασία επικάλυψης, ακολουθεί επίταση με άμμο μεγέθους κόκκου < 1 mm, για μείωση της ολισθηρότητας και της σιλιπνότητας της τελικής επιφάνειας.

- β. Επικάλυψη με ασφαλικό διάλυμα.

Εφαρμόζεται σε πλάτος περίπου 1 m, εφ' όσον πρόκειται για αφαίρεση διαγράμμισης, και ακολουθεί επίταση με άμμο μεγέθους κόκκου < 1 mm, για μείωση της ολισθηρότητας και της σιλιπνότητας της τελικής επιφάνειας.

- γ. Επικάλυψη με θερμοπλαστικά ή ψυχοπλαστικά υλικά.

Εφαρμόζονται με πινέλο ή ρολό και ακολουθεί επίταση με λεπτόκοκκα αδρανή μεγέθους κόκκου 3-5 mm, για μείωση της ολισθηρότητας και της σιλιπνότητας της τελικής επιφάνειας.

- δ. Επικάλυψη με αυτοκόλλητη ταινία μαύρου χρώματος.

Εφαρμόζεται στην περίπτωση ασφαλικών οδοστρωμάτων εφόσον υπάρχει ανάγκη προσωρινής κάλυψης της υφιστάμενης διαγράμμισης για διάστημα που υπερβαίνει τις 5 ημέρες. Η εφαρμογή της ταινίας θα γίνεται

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

© ΕΛΟΤ

σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή της. Η ταινία θα αφαιρείται όταν θα παύουν να συγτρέχουν λόγοι επικάλυψης της υπάρχουσας διαγράμμισης.

5.1.2 Εκτόξευση υλικών

Αφαίρεση οριζόντιας σήμανσης με απόξεση δια της εκτόξευσης υλικών υπό πίεση. Η μέθοδος δεν συνιστάται για την αφαίρεση διαγραμμίσεων από ελαστομερή υλικά, όπως επίσης και εντός κατοικημένων περιοχών, λόγω του θορύβου που δημιουργείται κατά την εφαρμογή της.

Εφόσον μετά από την αφαίρεση της διαγράμμισης παραμένουν επί του οδοστρώματος είδωλα ή ίχνη, θα εφαρμόζεται επικάλυψη με ασφαλτικό διάλυμα.

Οι μέθοδοι που εφαρμόζονται είναι οι ακόλουθες:

α. Εκτόξευση άμμου:

Η άμμος θα χρησιμοποιείται υποχρεωτικά με προσθήκη νερού στο ακροφύσιο εκτόξευσης.

β. Εκτόξευση σκωρίας χαλκού:

Η αναλίσκόμενη σκωρία θα συλλέγεται μέσω του συστήματος αναρρόφησης της συσκευής εκτόξευσης (υποχρεωτικά το μηχάνημα θα είναι εφοδιασμένο με τέτοια διάταξη).

γ. Εκτόξευση μεταλλικών σφαιριδίων:

Η εφαρμογή της εν λόγω μεθόδου απαιτεί εξοπλισμό εφοδιασμένο με σύστημα αναρρόφησης και δυνατότητα διαχωρισμού σφαιριδίων και προϊόντων αποξήλωσης. Τα σφαιρίδια θα είναι ανακυκλώσιμα. Η μέθοδος δεν θα εφαρμόζεται επί ασφαλικών στρώσεων ανοικτού τύπου, λόγω της σημαντικής φθοράς που προκαλείται.

δ. Υδροβολή:

Αφαίρεση οριζόντιας σήμανσης με εκτόξευση νερού υπό υπερ-υψηλή πίεση (200 MPa). Η εν λόγω μέθοδος συνιστάται για μεγάλης κλίμακας έργα. Απαιτεί εξειδικευμένο εξοπλισμό βαρέως τύπου.

5.1.3 Καύση

Καύση της υφιστάμενης διαγράμμισης με χρήση κατάλληλου φλογίστρου (εστιασμένη φλόγα υψηλής ταχύτητας, παραγόμενη από μίγμα προπανίου και πεπιεσμένου αέρα).

Αυτή η μέθοδος εφαρμόζεται για αφαίρεση απλού χρώματος, θερμοπλαστικών υλικών ή ταινιών προσωρινής σήμανσης, μόνον όταν η επιφάνεια κυκλοφορίας πρόκειται, είτε να επαναπιστρωθεί, είτε να αποξηλωθεί σε σύντομο διάστημα, μετά την αναδιάταξη της σήμανσης.

5.1.4 Χρήση χημικών διαλυτών

Η εφαρμογή μεθόδων με χρήση χημικών διαλυτών απαιτεί εξοπλισμό εκτόξευσης του διαλύτη. Οι διαλύτες που θα χρησιμοποιούνται θα είναι ενδεικτικώς διττανθρακικού νατρίου, ή οργανικοί, ή βάσης μεθυλενοχλωριδίου.

Στην περίπτωση χρήσης μίγματος διττανθρακικού νατρίου (σόδας), η ανάμιξη του διττανθρακικού νατρίου με το νερό, θα γίνεται εντός ειδικού ακροφυσίου. Το μίγμα θα εκτοξεύεται με υψηλή πίεση. Αυτή η μέθοδος συνήθως προτιμάται έναντι των μεθόδων που χρησιμοποιούν άλλους χημικούς διαλύτες, λόγω της φιλικότητας του διττανθρακικού νατρίου προς το περιβάλλον.

Κατά την χρήση χημικών διαλυτών θα λαμβάνονται τα ενδεδειγμένα μέτρα προφύλαξης, ανάλογα με την χρησιμοποιούμενη χημική ένωση, σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοστασίου παραγωγής αυτών.

5.1.5 Εφαρμογή τεχνικών λειότριψης

Η επιφανειακή λειότριψη των διαγραμμίσεων ή συμβόλων θα πραγματοποιείται με χρήση ειδικού εξοπλισμού. Τα δημιουργούμενα ίχνη στο οδόστρωμα από τη λειότριψη, θα επικαλύπτονται με ασφαλτικό διάλυμα, ή γαλάκτωμα.

5.2 Αφαίρεση ανακλαστήρων οδοστρώματος

Η αφαίρεση των ανακλαστήρων οδοστρώματος θα γίνεται με χειρωνακτική μέθοδο, με χρήση εξολκένων και προσοχή για την αποφυγή πρόκλησης βλάβης στο οδόστρωμα.

Στην περίπτωση που κατά την αφαίρεση του ανακλαστήρα, παραμένουν στο οδόστρωμα υπολείμματα κόλλας, αυτά θα αφαιρούνται με λειότριψη.

6 Κριτήρια αποδοχής περαιωμένης εργασίας

Έλεγχοι κατά την παραλαβή:

- Έλεγχος του οδοστρώματος για παραμένοντα μόνιμα ίχνη της αφαιρεθείσας σήμανσης. Όταν απαιτείται, θα γίνεται έλεγχος για παραμένοντα (Qd) και οπισθανάκλαση (RL) σύμφωνα με το Πρότυπο ΕΛΟΤ EN 1824.
- Εάν διαπιστωθούν είδωλα στις περιοχές του οδοστρώματος όπου αφαιρέθηκε η οριζόντια σήμανση, θα πρέπει να εφαρμοσθεί ασφαλτική επάλειψη ή θερμοπλαστική στρώση με επίταση λεπτόκοκκων αδρανών, σύμφωνα με την παράγραφο 5.1.1 της παρούσας.
- Έλεγχος για πρόκληση φθοράς στην επιφάνεια του οδοστρώματος, κατά τις εργασίες αφαίρεσης της οριζόντιας σήμανσης.
- Έλεγχος της περιοχής του έργου για την διαπίστωση της απομάκρυνσης και απόρριψης των υλικών αφαίρεσης και των προϊόντων αποξήλωσης.
- Έλεγχος εφαρμογής των μέτρων προστασίας του προσωπικού που απασχολείται.

Εάν διαπιστωθεί μη συμμόρφωση της κατασκευής με τα ανωτέρω, η Επίβλεψη έχει την δυνατότητα να αποδεχθεί την κατασκευή υπό όρους και να ορίσει τα διορθωτικά μέτρα που θα λάβει ο Ανάδοχος, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση του εκ του λόγου αυτού.

7 Όροι υγείας – ασφάλειας και προστασίας περιβάλλοντος

Σε περίπτωση εκτέλεσης εργασιών υπό κυκλοφορία, απαιτείται πλήρης εργοταξιακή σήμανση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παραγράφου 4.2 της παρούσας.

Σε περίπτωση χρήσης εξοπλισμού που λειτουργεί υπό υψηλή πίεση ή/και θερμοκρασία, απαιτείται πλήρης εξάρτηση του προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 396/94 (συμμόρφωση προς την Οδηγία 89/656/ΕΟΚ) (βλέπε Βιβλιογραφία της παρούσας).

Όταν χρησιμοποιούνται χημικές ουσίες, απαιτείται λήψη ανάλογων προστατευτικών μέτρων κατά περίπτωση, από το προσωπικό εκτέλεσης των εργασιών.

Η συμμόρφωση προς την Οδηγία 92/57/ΕΕ, που αναφέρεται στις "Ελάχιστες Απαιτήσεις Υγείας και Ασφάλειας Προσωρινών και Κινητών Εργοταξίων" (όπως ενσωματώθηκε στην Ελληνική Νομοθεσία με το ΠΔ 305/96) είναι υποχρεωτική καθώς επίσης και η συμμόρφωση με την Ελληνική Νομοθεσία στα θέματα υγιεινής και ασφάλειας (Π.Δ. 17/96 και 159/99 κλπ).

ΕΛΟΤ ΤΠ 1501-05-04-01-00:2009

© ΕΛΟΤ

Υποχρεωτική επίσης είναι και η χρήση μέσων ατομικής προστασίας κατά την εκτέλεση των εργασιών. Οι σχετικές ελάχιστες απαιτήσεις περιλαμβάνονται στα παρακάτω Πρότυπα: ΕΛΟΤ EN 863, ΕΛΟΤ EN 388, ΕΛΟΤ EN 397, ΕΛΟΤ EN ISO 20345 και ΕΛΟΤ EN 165.

Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται πλήρης συμμόρφωση προς τις οδηγίες του κατασκευαστή των υλικών.

8 Τρόπος επιμέτρησης

Η επιμέτρηση των εργασιών γίνεται με βάση επιμετρητικά σχέδια και πίνακες, λαμβανομένων υπόψη στοιχείων της μελέτης.

Ειδικότερα η επιμέτρηση γίνεται ως εξής:

- α. **Αφαίρεση διαγράμμισης:** Η επιμέτρηση γίνεται σε τετραγωνικά μέτρα (m^2) πραγματικής επιφάνειας οριζόντιας σήμανσης. Στην περίπτωση συμβόλων ή γραμμάτων η επιφάνεια επιμετράται βάσει του ορθογώνιου σχήματος στο οποίο εγγράφεται το αφαιρούμενο σύμβολο.
- β. **Αφαίρεση ανακλαστήρων οδοστρώματος:** Η επιμέτρηση γίνεται σε τεμάχια (τεμ).

Δεν επιμετρώνται χωριστά, διότι είναι ενσωματωμένες, όλες οι αναγκαίες εργασίες, καθώς και τα πάσης φύσεως υλικά και εξοπλισμός, η εξασφάλιση και η κατανάλωση της ενέργειας, καθώς και κάθε άλλη συμπαραομαρτούσα δράση απαιτούμενη για την πλήρη και έντεχνη κατά τα ανωτέρω εργασία. Ειδικότερα ενδεικτικά αλλά όχι περιοριστικά, δεν επιμετρώνται χωριστά τα παρακάτω:

- Οι εργασίες αφαίρεσης της σήμανσης σύμφωνα με την εκάστοτε εγκεκριμένη μέθοδο.
- Η προμήθεια και απώλεια των υλικών που χρησιμοποιούνται για την αφαίρεση της σήμανσης.
- Τα μέτρα προστασίας προσωπικού, κατά τις εργασίες αφαίρεσης, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης όλων των απαιτούμενων μέσων για την ασφαλή διεύθυνση της κυκλοφορίας (μεταφορά επί τόπου, αποθήκευση, τοποθέτηση κλπ.).
- Η απομάκρυνση και απόρριψη των υλικών αφαίρεσης και των προϊόντων αποξήλωσης καθώς και η αφαίρεση προσωρινά τοποθετούμενης αυτοκόλλητης ταινίας.
- Η προμήθεια των απαραίτητων αναλώσιμων ή μη υλικών
- Η μεταφορά και προσωρινή αποθήκευσή τους στο έργο
- Η ενσωμάτωση ή η χρήση τους στο έργο
- Η φθορά και απομείωση των υλικών και η απόσβεση και οι σταλίες του εξοπλισμού.
- Η διάθεση και απασχόληση του απαιτούμενου προσωπικού, εξοπλισμού και μέσων για την εκτέλεση των εργασιών σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Προδιαγραφής.
- Η συγκέντρωση των απορριμμάτων πάσης φύσεως που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των εργασιών και την μεταφορά τους προς οριστική απόθεση.
- Η πραγματοποίηση όλων των απαιτούμενων δοκιμών, ελέγχων κλπ για την πλήρη και έντεχνη εκτέλεση της εργασίας σύμφωνα με την παρούσα Προδιαγραφή, καθώς και των τυχόν διορθωτικών μέτρων (εργασία και υλικά) εάν διαπιστωθούν μη συμμορφώσεις κατά τις δοκιμές και τους ελέγχους.

Βιβλιογραφία

- ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ (έκδοση 2002) - Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων: Προδιαγραφές και Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων σε οδούς
- Κ.Ο.Κ - Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας: (N 2696/1999)
- ΠΔ 396/94 - Ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την χρήση από τους εργαζόμενους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 89/656/ΕΟΚ.
- Ελληνική Νομοθεσία στα θέματα Υ&Α - Π.Δ. 17/96 και Π.Δ.159/99
- Οδηγία 92/57/ΕΕ - *Minimum requirements for health and safety of permanents and mobile work sites*
-- Ελάχιστες απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας προσωρινών και κινητών Εργοταξίων.